

POET

Iztok Mlakar

ŠE VEDNO ŽIVIM Z LJUBEZNOSTJO IZ ŠTUDENTSKIH ČASOV

16

8. maj 2014

Page: 19

Reach: 60000

Country: SLOVENIA

Size: 2843 cm2

2 / 5

BESEDILO: ALENKA SIVKA | FOTO: MATEJA JORDOVIC POTOCNIK

Z lztokom Mlakarjem je pa takole: z njim sem si zelo želela delati intervju in se ga hkrati zelo bala. Želela zato, ker imam strašno rada njegove pesmi, bala zato, ker sem vedela, da je zahteven sogo-vornik in da zelo nerad daje intervjuje. Toda z izpričano ljubeznijo do njegovega dela sem ga neka-ko prepričala, da se dobiva na pogovoru po njegovem večeru v mojem rojstnem kraju. Pa ni šlo, je bil preveč utrujen. Dogovorila sva se za naslednjič, v bližini njegovega rojstnega kraja. In takrat sva se začutila, takrat nama je uspelo. Po pogovoru sem bila še ves dan prijetno utrujena in zasanjana. In zadovoljna. Zdaj lahko preneham biti novinarka.

Zakaj tako neradi dajete intervjuje?

Pa saj jih ne dajem tako nerad. Toda fino mi je, če se imam o čem pogovarjati. Oči mi je odprl novinar, ki me je klical ob izidu plošče. Vprašal sem ga, kaj se bova pogovarjala, pa je rekel, da ne ve. Ampak da ni pomembno, samo da me ima. Ni mi do tega, da sem novinarjeva lovska trofeja, preparirana jelenova glava na njegovi steni, da me »ima«. Rad klepetam, sem prava primorska »čakula«, a ne maram govoriti o zasebnih stvareh. Zakaj bi ljudi bremenil še s svojimi problemi? Kot da nimajo že lastnih dovolj. Ne pustim niti fotografirati svoje družine, pa čeprav so, nič huđega slu-teč, ob meni na premierah. Oni niso nič krivi, da sem v takem poklicu.

Ste vedeli, da boste pisali in peli pesmi? Kako je prišla prva? Ste si jo zapeli, zaigra-li na kitaro?

Kdo ugame za trideset let naprej, kaj bo? Te-orijo o tem, kako so nastali kantavtorji, ima Drago Mislej - Mef, moj prijatelj. V »tistih ča-sih« si prišel do punce, če si igral kitaro. Če si bil dober kitarist, si šel v bend, igral solo kit-ro, punce so padale pred tabo ..., mi, ki smo poznali samo tri akorde, pa smo se morali znajti drugače. Na tiste tri edine akorde smo si izmislili besede in nastale so pesmi. Imam štirinajst dni glasbene šole. Ko smo začeli na pet črt risati tiste mušje kakce (*note, op. p.*), mi je postalo dolgčas. Zdaj mi je seveda žal, bi ti-stega mulca malo čez rit, če bi ga lahko, a po-tem sem se te stvari z veliko večjo muko učil šele pozneje.

Kaj pa bi igrali v glasbeni šoli, kateri in-strument?

Glede na modo v tistih časih in ker takrat ni-smo nič odločali o sebi, bi moral igrati harmo-niko in potem bi jo v puberteti ves osramo-čen opustil. In pozneje bi mi bilo spet žal.

Igrati kitaro ste se potem učili sami? Kaj pa besedila?

Ni se zasvetila zvezda nad mojo glavo in mi prišepnila besedil. Za vse te reči sem se od-ločil zelo pozno v življenju. Tudi igrilstvo mi je prišlo na pamet šele v zadnjem letniku gi-mnazije.

Kaj ste si pa želeli postati? Zdravnik, pilot, duhovnik?

Nisem bil ne visok, ne močan, ne športen, ta-ko da sem bil zelo podpovprečen.

Gotovo ste bili čemu bolj naklonjeni, mor-da ste bili dobri pri slovenščini.

Bil sem naklonjen temu, da sem gobcal. V tem sem bil res dober. Imel sem probleme, ker sem kakšno bleknil, potem pa sem se na-učil obrambnih veščin ... Težil! (*smeh*)

»Če imaš res rad življe-nje, če ga res hočeš polno živeti, potem ne pričakuj, da boš vsako sekundo srečen.«

Gotovo ste kaj nastopali v srednji šoli.

Sem nekaj nastopal, ja, v tretjem in četrtem letniku sem igral v dramski skupini. Prijavil sem se že na neko drugo šolo, na filozofsko fakulteto, a sem potem prijavnico strgal in se vpisal na igralsko akademijo.

V tistih časih je bila odločitev, da si boste z igrilstvom služili kruh, pogumna. Starši so bili gotovo proti.

Nekaj si priznamo: ko smo bili mi mladi, smo drugače kot zdaj imeli še varno mladost. Ve-del si, da boš dobil službo in da bo plača pri-bližno enaka, ne glede na to, kaj boš delal. Lahko si se torej odločil po svojem interesu, ne po tem, kaj ti bo prineslo denar. Danes, v tem času, ne vem, ali bi se odločil enako. Če pa takrat ne bi naredil sprejemnih izpitov, jih najbrž ne bi šel delat še enkrat. Ali pa. Mogo-če pa nekdo tam gori pazi, da narediš pravo stvar. Kaj pa vem.

Sprejemne izpite ste torej naredili v prvo. Lahko ugrabim – ste za izpit delali kome-dijo?

Ne, daleč od tega. Imel sem monolog iz Smo-letove Antigone, ki smo ga delali že v šoli, in poezijo Daneta Zajca. Bil sem prepričan, da ni-sem naredil, ker so bili drugi na sprejemcih ve-liko samozavestnejši. Naslednji teden sem že-

lel samo vzeti dokumente in se prepisati na fi-lozofsko fakulteto, prej pa sem šel tja še vpra-šat, ali so še prosta študijska mesta, in so bila. In potem sem videl, da sem sprejet na akade-mijo. Mislim, da je bil takrat eden najsrečnejših trenutkov v mojem življenju. Spomnim se, da sem vriskal po pasaži kot tržaška »putana«. Mi-moidoči so gotovo mislili, da se mi je zmešalo.

Kako ste se počutili kot fant z obrobja v Ljubljani?

V prvem letniku se mi je zdelo, da nisem vre-den niti tega, da primem za kljuko akademije – provincialec, ignorant, kmet iz neke bogu za hrbtom. Mogoče je bila to bolj posledica mojega pomanjkanja samozavesti kot pa re-sničnega odnosa Ljubljanec do mene. Potem sem mislil, da se bom počutil bolje, če vsaj na zunaj samozavest pokažem tako, da sem po-doben tistim sošolcem, ki sem jim zavidal nji-hovo visoko samopodobo: ker so vsi ti sošol-ci nosili usnjene škornje, sem si jih tudi jaz kup-il, pri šuštarju, dve štipendiji sem dal zanje. Na mojo samozavest niso ne vem kako vpli-vali, na smešnost moje pojave pa zelo. Že ta-ko imam kratke noge, pa še ti škornji. Bili so obupni, poleti mi je bilo vroče v njih, pozimi me je zeblo. Še zdaj so v gledališkem fundusu – zamenjal sem jih za volneno kapo, ker jih ni-sem več mogel videti. Butelj!

Zakaj niste ostali v Ljubljani, v Drami, Mestnem gledališču, zakaj ste šli nazaj v Novo Gorico?

Verjetno bi lahko ostal, nekaj možnosti je bilo. Ampak kaj, zaboga, bi jaz delal v Ljubljani? Ko sem prišel v svoje provincialno gledališče, na oder, mlad igralec – še zdaj sem hvaležen te-mu teatru –, ni bilo trenutka, ko me kdo med vajo ne bi gledal. Dve gospe sta bili prav »pri-šravfani« na stole. Vsako vlogo, ki sem jo de-lal, so ocenjevali in popravljali, da bo čim bolj-ša. So se kar ukvarjali z mano. Saj so mi mno-gi v Ljubljani govorili, da sem idiot, če grem nazaj v provinco. Dal sem prošnjo v neko lju-bljansko gledališče in čez leto so mi ugodili, a sem takrat že imel dovolj dela tukaj, kar je pomembno, in konec koncev sem tukaj do-ma. Tukaj so ljudje drugačni. Spomnim se pri-jatelja iz Ljubljane, ki je prišel v naše konce, šel

Page: 19

Reach: 60000

Country: SLOVENIA

Size: 2843 cm2

3 / 5

po nakupih in se čudil: »Pa kaj je narobe s temi vašimi trgovci? Vsi so prijazni.« Tako je pač. V Ljubljani greš po solato, in če je nimajo, ti trgovec ne da nič drugega, tukaj pa te trgovka takoj napade: »Ma, nimamo salate, gospuod, jemamo pej grozno mhk regut, je bujši ku salata, pogledte ga!« Tukaj je drugače ...

Regut? Kaj je to, regrat?

Ne, zimski radič. *(smeh)*

Zdi se mi škoda, da vas nimamo v Ljubljani.

Kaj boste tam z mano? Imate vrhunske igralce, do gležnjev jim ne sežem. Jaz nisem te sorte. Definitivno ne. Triglav je najvišji vrh Slovenije, njen ponos, od tam se vidi vsa dežela. Pa vendar ne moreš na njem posaditi fige. Ne bo rasla. Ne morem brez Mediterana in Mediteran je tam, kjer raste figa in osel riga.

Bi v Ljubljani trpeli?

Verjetno bi, a človek se čez čas gotovo vsega hudega navadi. Ma ne, tam so dosti boljši kalibri, boljši od mene. Kapo dol. Imam kar nekaj igralskih nagrad, pa vendar veliko kolegov bolj cenim kot sebe in vem, da so v nekaterih rečeh veliko boljši od mene. Meni je fino v gledališču, da sem zraven, da lahko pomagam, da imam privilegij delati s tako talentiranimi ljudmi, da sem del tega. Gledališče je kolektivno delo. Včasih je bolj važno, s kom kaj delaš, kot to, kaj delaš. In ko se dobra ekipa loti dela, ko išče, raziskuje, ustvarja, ko daje vedeti, da iz vsega tega še nekaj bo, ni boljšega občutka, pa čeprav ti osebno igraš manjšo vlogo.

Nekje sem prebrala, da ste rekli, da ste premajhni za Hamleta.

Tega nisem rekel jaz, to mi je rekel profesor: »Ne išči velikih vlog, išči majhne odre. Ti si majhen. In zagotovo ne moreš igrati kakega Hamleta.« Imel je prav. Hamlet je aristokratski intelektualec, ki ne ve, ali bi ali ne bi. Biti ali ne biti so problemi polne riti. Bliže so mi reveži, tisti, ki bi, zagotovo bi, ampak nimajo možnosti. Ne bi ga igral, niti po naključju. Zdaj sem tako in tako že prestar. Prej bi igral grobarja – to je super vloga.

Pred kratkim ste praznovali abrahama. Koliko vas izčrpavajo predstave, pa vaša gostovanja s samostojnimi nastopi? Koliko se vam še da?

Ne da se mi vedno, a kot pri vsakem drugem poklicu se morate malo prisiliti. A vam se je dalo priti v Vipavo? Poklic pomeni, da si za nekaj poklican, in ta klic tudi ubogaš. To je kot neka daritev, ki preprosto mora biti. Treba je iti med ljudi in jim biti v veselje. Tega ne znam razložiti.

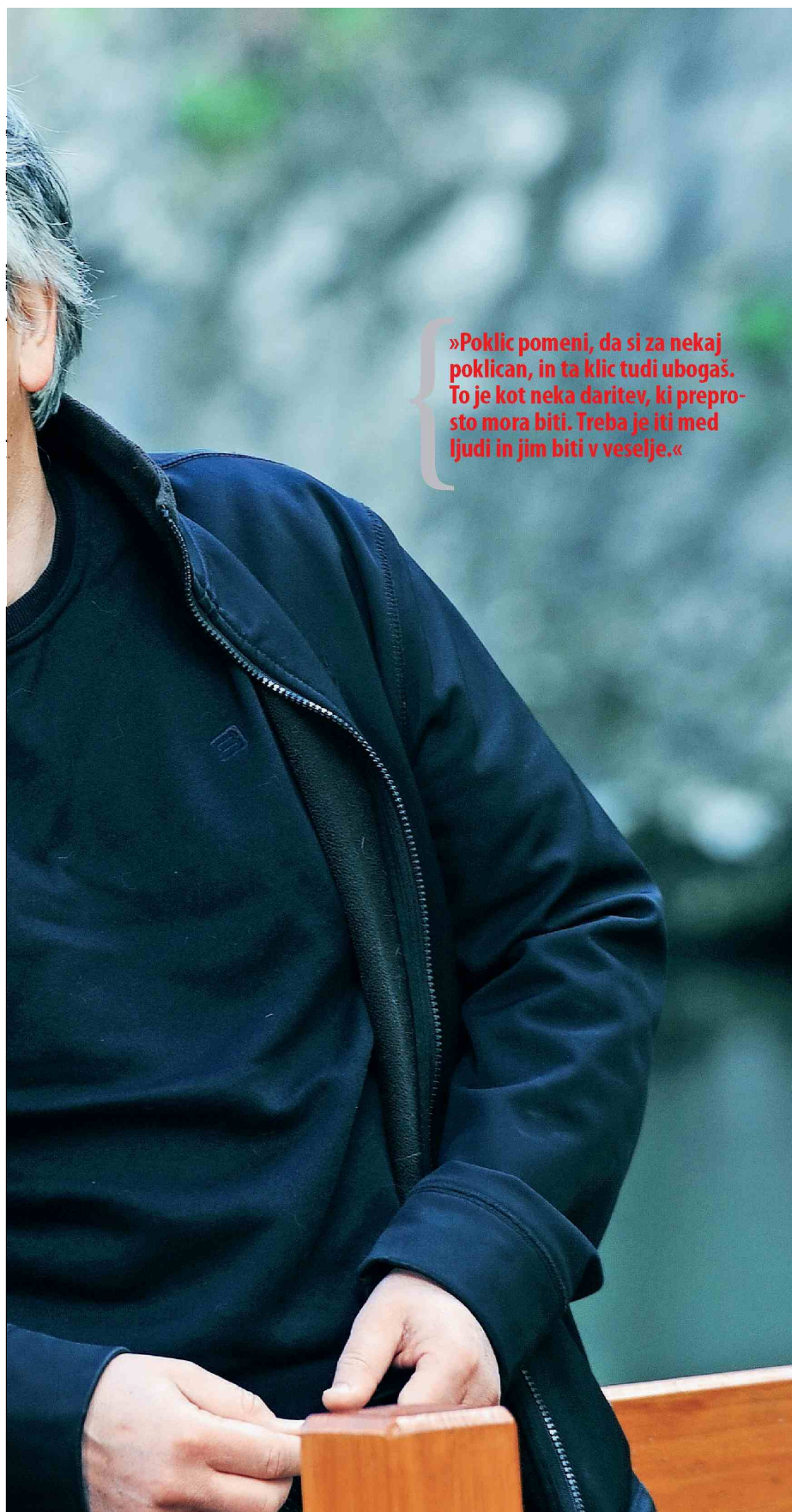
Page: 19

Reach: 60000

Country: SLOVENIA

Size: 2843 cm2

4 / 5

»Poklic pomeni, da si za nekaj poklican, in ta klic tudi ubogaš. To je kot neka daritev, ki preprosto mora biti. Treba je iti med ljudi in jim biti v veselje.«

Ste se prav odločili?

Zdaj bi bilo malo kasno, da bi si premislil, a ne?

Znete še kaj drugega?

Gotovo znam še kaj drugega. Bi moral poskusiti. A zdaj je, kar je. Očitno nikogar ne motim, vsaj povejo mi ne. Zdaj sem že debelo čez polovico. Ko pride kriza srednjih let, lahko vzameš motor, a jaz bi se zvrnil za prvim ovinikom. Drugi začnejo loviti ženske, jaz pa sem začel pisati komedije in je žena dosti bolj zadovoljna, kot če bi iskal ženske. Itak pa sem majhen, črn in grd. No, zdaj niti črn nisem več, ampak siv.

To pa ni res. Ko me je fotografinja Mateja spraševala, kakšni ste, sem rekla, čeden. In za tem stojim.

Zdaj zardevam. Komplimenti so tako kot žarometi v oči – začneš mežikati in te motijo. Hvala lepa, sem počaščen. Lepo znate lagati ...

To ni nobena laž! Tudi medve sva počaščeni, ker ste prišli v Vipavo, nama naproti in sploh na intervju. Kako to, da nikoli ne propagirate svojih glasbenih izdelkov, da se nočete izpostavljati? In to v času, ko reklamiramo vsak toaletni papir?

Temu sem se vedno izogibal. Kaj bi imel od tega? Petnajst minut slave. Če moje delo ljudem kaj pomeni, odlično. To je tudi smisel vsega. Ampak moje delo, ne moja faca. In zato mi največ pomeni tisti aplavz na koncu predstave, po pošteno opravljenem delu. Ta je naše plačilo zanj, nekaj, kar smo si zaslužili: honorar – honore – to mi je v čast. Moti me, če sem na naslovnici samo zato, da sem. Ni mi všeč, ko se lepo polikan smejem bralcem. Na sliki ni tretje dimenzije, tistega, kar bi res rad povedal ljudem. Zato imam rajši fotografije s predstave, z odra, iz akcije ...

Ampak vi ste tretja dimenzija, vsebina. Prav zato se hočemo novinarji pogovarjati z vami.

Kot ste videli, me skoraj vedno spremlja glasbenik David. In ker je on videti bolj »persona« kot jaz, so ljudje, ko sem prvič prišel gostovat s svojo predstavo, najprej hiteli k njemu in mu stiskali roko, ker so mislili, da je on Iztok Mlakar. To me je zelo zabavalo. Vsi so tudi mislili, da sem 30, 40 let starejši, da sem nono, ker pojem o starih časih. To dokazuje, da je to, kar si, nekaj popolnoma drugega od tega, kar narediš. Lahko bi razlagal o Platonovih sencah, pa ne bom. *(smeh)* A sem zelo enostaven človek. Po meni ni kaj dosti brskati. Ljudje hočejo videti tisto, česar ni.

Page: 19

Reach: 60000

Country: SLOVENIA

Size: 2843 cm2

5 / 5

Koliko resničnosti je v vaših pesmih? Vsi se sprašujemo, ali je res obstajala tista trgatev, vandima, pa Brika, Furlanka ...

Jaz govorim o časih, ki jih sploh nisem mogel doživeti. V nasprotju s politiki, ki še takrat, ko govorijo resnico, debelo lažejo, mi komedijanti včasih lažemo, zato da povemo najkru-tejšo resnico. Pesmi so stvar percepcije, kako dojemamo življenje, stvar empatije, kako začu-tiš človeka, kako boš prišel do njega. To je de-lo kot vsako drugo, samo malo posebno. In-strumenta ne moreš govoriti, moraš ga gosti. Govoriti o glasbi je kot plesati na arhitekturo – nezdružljivo.

Svojo zasebnost skrbno varujete. Zakaj?

Rad imam svojo zasebnost. Nisem se slikal z malčki, no, saj zdaj so že veliki. Čim bolj stran od tega, da mi posegajo v družino, prav zato, ker se mi zdi, da moraš potegniti mejo. No-čem, da gre čez.

»Preketo dobro moraš poznati človeško bedo, da se lahko iz nje norčuješ.«

Brala sem, da je žena doktorica kemijskih znanosti. Je med vama še kaj kemije? (smeh)

Ne vem. A čeprav delam v gledališču, vam za-gotavljam, da med nama ni nepotrebnega teatra! (smeh) A to je čisto moja stvar. Očitno se še nisem ločil, čeprav so vsaj trikrat pisali, da sem se, da sem se preselil v Izolo. Vpraša-ti moram vas, novinarje, če imam že kakšno »mlado«, mogoče bi mi pri mojih letih že »pa-sala«. Sem zelo povprečen človek, še vedno živim z ljubeznijo iz študentskih časov.

Prav povprečni se mi ne zdite. Ta občutljivost do življenja, odnosov, tankočutnost, prefinjenost, ki se odraža v vaših pesmih, kaže, da ste tudi vi zelo občutljiv človek. Tega mi ne boste zanimali.

Tematika komedije je vedno nekaj, kar je res, in nekaj, kar boli. In to isto je pri tragediji, sa-mo da je komedija tragedija plus čas. Čas ti da distanco, uvid. Tudi starost ti da to. Kot je re-kel Voltaire: »Bog je komedijant, ki ima občin-stvo, ki se ne upa smejati!« (smeh) Življenje je gag, kot pravi Chaplin. Toda komedija lahko govori o groznih stvareh: moj Slehernik govo-ri o smrti, tudi Duohtar pod mus se začne ta-ko, da mož ženo pretepe na smrt. Tragedijo lahko igraš in je tišina v dvorani. Komedija pa – če ni smeha, če ni interakcije ... Jaz pač de-lam komedijo, ker je bliže mojemu razmišlja-

nju, a to ne pomeni, da v sebi ne nosim tra-gedije, drame. Preketo dobro moraš poznati človeško bedo, da se lahko iz nje norčuješ. Je pa res, da so dobri komiki po navadi sitni lju-dje. Smešne so človeške napake. In samo si-tnobe vidijo vse človeške pomanjkljivosti in napake.

Ste tudi vi sitnoba?

Glede na to, da ljudje lahko živijo z mano, ni tako hudo, ampak vsi imamo pravico, da smo kdaj sitni in da nimamo prav.

Ste poklicno potešeni? Igralsko?

Upam, da ne bom tako hitro. Saj še nisem ta-ko grozno star.

Kaj vam lepša življenje? Kdaj ste srečni, zadovoljni?

Ce imaš res rad življenje, če ga res hočeš pol-no živeti, potem ne pričakuj, da boš vsako se-kundo srečen. Kdo pravi, da imaš pravico do sreče, do nenehnega vznichenja? Če boš to is-kal, plešeš na arhitekturo, mona!

Pa vi, godete na prave strune?

Ne, jaz imam vedno razglašeno kitaro. Ne znam je igrati, slabo igram. Moj sin me povo-zi v kitari. Oba, sin in hči, imata glasbeno izo-brazbo in sta zelo kritična.

Sta kaj obremenjena z vašo slavo?

Ne, jima je kar malo odveč, tako kot meni. Ne-koč sem Gojca prosil za podpise igralcev Na-še male klinike in sem jima rekel: »Vidita, ti, ki so podpisani, to so moji kolegi. Jaz sem tudi tak frajer kot oni.« Pa sta rekla: »Ne, ti si na-jin tata!«